

CHUIG: Gach bunscoil agus scoil RSO

Ó: Dr Abigail Collins, Comhairleoir i Leigheas Sláinte Poiblí; Ceannasaí Náisiúnta Sláinte Leanaí, Sláinte Poiblí

Dr Eamonn O'Moore, Stiúrthóir, Cosaint Sláinte Náisiúnta

MAIDIR LE: Nuashonrú Sláinte Poiblí FSS– Méadú Suntasach ar Ionfhabhtuithe RSV/Bronchiolitis i leanaí óga

DÁTA: 20 Samhain 2023

Is minic a fheictear méadú mór ar ionfhabhtuithe sa gheimhreadh.

Méadú suntasach in ionfhabhtuithe RSV

Faoi láthair ta méadú suntasach á fheiceáil sa víreas RSV (<https://www2.hse.ie/conditions/rsv/>), ionfhabhtú víreasach coitianta geimhrídh a bhíonn ina ábhar imní ar leith do leanaí.

Comharthaí tipiciúla de RSV

Go hiondúil, is iad na comharthaí a bhaineann le hionfhabhtaithe víreasacha, lena n-áirítear RSV ná:

- srón ag sileadh nó blocáilte
- fiabhras éadrom
- casacht
- táimhe (tuirse)

Is féidir cúram sábháilte a thabhairt sa bhaile do leanaí a bhfuil ionfhabhtuithe víreasacha orthu, RSV san áireamh. Is féidir tuilleadh eolais a fháil ag <https://www2.hse.ie/conditions/colds-coughs-children/>. Mar sin féin, i naíonáin agus leanaí óga, (go háirithe iad siúd faoi 5 bliana d'aois), is féidir le bronchiolitis deacrachtaí níos suntasaí a chruthú maidir le hanálú agus beathú. Is mó an seans go mbeidh cúram ospidéil de dhíth ar naíonáin agus ar leanaí óga. (Tá sonraí breise faoin gcaoi le haire a thabhairt sa bhaile do leanbh ar a bhfuil bronchiolitis agus an uair is gá cabhair a lorg ar fáil anseo <https://www2.hse.ie/conditions/bronchiolitis/>)

Teachtaireachtaí tábhachtacha do theaghlaigh agus leanaí maidir le *haon* ionfhabhtuithe:

- 1) Is é an rud is tábhachtaí ná go bhfanfaidh do leanbh sa bhaile ón scoil agus ó aon ghníomhaíochtaí mura bhfuil do leanbh ar fónamh.

D'fhéadfadh go mbeadh srón ag sileadh nó casacht bheag ag go leor leanaí i rith an gheimhridh ach go mothaíonn siad ar fónamh mar sin féin. Má tá leanbh ag mothú tinn, áfach, ba chóir dó/di fanacht sa bhaile agus ón scoil agus ó ghníomhaíochtaí go dtí go dtiocfaidh deireadh leis na hairíonna agus go bhfuil siad ag mothú go maith.

Féach <https://www2.hse.ie/conditions/colds-coughs-children/>

Is mó an seans go bhfaighidh leanaí atá tinn le hionfhabhtú amháin ionfhabhtú eile, agus d'fhéadfadh siad éirí i bhfad níos measa. Dá bhrí sin, cosnófar do leanbh ó víris eile a d'fhéadfadh a bheith ag dul thart má fhanann siad sa bhaile nuair a bhíonn siad tinn.

Ina theannta sin, **is mó an seans go scaipfidh leanaí le hairíonna ionfhabhtuithe**. Cabhróidh fanacht sa bhaile nuair a bhíonn siad tinn leathadh chuig leanaí eile, teaghlaigh agus baill foirne a chosc. Tá sé seo tábhachtach go háirithe i mbunscoileanna ina bhféadfadh siblíne agus leanaí níos óige a bheith ag leanaí eile sa bhaile.

D'fhéadfadh leanaí a raibh ionfhabhtú víreasach orthu, ar nós bronchiolitis, casacht leanúnach a bheith acu ar feadh cúpla seachtain tar éis ionfhabhtaithe; a luaithe a bhíonn an fiabhras agus aon chomharthaí eile imithe, níor cheart iad a fhágáil ar lar ón scoil toisc casacht leanúnach amháin.

An Fhoireann: má bhíonn baill foirne tinn ní cóir dóibh freastal ach an oiread go dtí go mbíonn na comharthaí imithe.

D'fhéadfadh nach mbeadh leanaí níos sine agus baill foirne ró-thinn le RSV, ach d'fhéadfadh naíonáin agus leanaí óga éirí an-tinn leis an ionfhabhtú, agus mar sin tá sé an-tábhachtach bearta coiscthe agus rialaithe ionfhabhtaithe a chur i bhfeidhm.

2) Ionfhabhtú, bearta coiscthe agus rialaithe

- Clúdaigh casachtaí agus sraothanna
- Coinnigh na lámha glan

Tá tábhacht i gcónaí leis na bearta a raibh taithí againn go léir orthu le linn Covid-19. Ba chóir gach duine a spreagadh chun cloí leo. Cuidíonn na bearta seo stop a chur leis an ionfhabhtú.

3) Vacsaíniú

Má chinntítear go bhfuil do leanbh cothrom le dáta maidir le **gach** vacsaíniú óige a mholtar cuideofar:

- cosc a chur le do leanbh ionfhabhtú a fháil agus
- baol go mbeidh siad tinn má fhaigheann siad ionfhabhtú a laghdú

Tugann gnáth-vacsainithe cosaint do leanaí in aghaidh go leor ionfhabhtuithe víreasacha agus baictéaracha suntasacha. Tá tuilleadh eolais ar fáil ag

<https://www2.hse.ie/babies-children/vaccines-your-child/>

Faoi láthair, níl aon vacsaín ar fáil mar ghnáthnós in aghaidh ionfhabhtú RSV; ach tá vacsaín ar fáil agus molta don fhliú agus do Covid-19.

Vacsaín fliú

Tá sprae sróine saor in aisce don vacsaín fliú ar fáil do leanaí idir 2 agus 12 bhliain d'aois ó dhochtúir teaghlaigh agus ó chógaslanna. Cuidíonn sé seo do leanaí a chosaint ó bheith an-tinn leis an bhfliú, agus cuidíonn sé freisin naíonáin agus seantuismitheoirí sa teaghlach a chosaint.

Féach <https://www2.hse.ie/conditions/flu/childrens-flu-vaccine/>

Moltar do go leor daoine fásta an vacsaín fliú a fháil freisin. Tá tuilleadh eolais ar fáil ag www2.hse.ie/conditions/flu/getting-the-vaccine/

Moltar vacsaíniú le haghaidh Covid-19 go háirithe do leanaí a bhfuil córais imdhíonachta laga acu.

www2.hse.ie/screening-and-vaccinations/covid-19-vaccine/get-the-vaccine/children/